

Registration No:

H2 – 2025

Subject
Code

09

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes]

[Total No. of Questions : 44]

[Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. '**A**' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory**.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART– A

- I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत। (10 × 1 = 10)
- 1) 'प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान्' इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्।
अ) भास्करः। आ) भार्गवः।
इ) भरद्वाजः। ई) भरतः।
- 2) विक्रमादित्यकथां का कथयति ?
अ) चिरञ्जीवी। आ) पुत्थलिका।
इ) ब्राह्मणी। ई) सूतपुराणिकः।

09 SANSKRIT

S-31

P.T.O.

1

- 3) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः एवं प्रभावितः यत् सः।
 अ) मनुष्यभक्षणं न परित्यजति। आ) मनुष्यभक्षणं अधिकं करोति।
 इ) मनुष्यभक्षणं परित्यजति। ई) समस्तं विश्वं पीडयति।
- 4) माकन्दिका नाम नगरी कुत्र अस्ति ?
 अ) जाह्नवीतटे। आ) पर्वत समीपे।
 इ) कर्नाटके। ई) महाराष्ट्रे।
- 5) मृगपोतकस्य नाम किम् ?
 अ) सुनयनः। आ) चञ्चलाक्षः।
 इ) कमलाक्षः। ई) दीर्घापाङ्गः।
- 6) राणा प्रतापस्य पूर्वजानाम् अमात्यः कः ?
 अ) अमरसिंहः। आ) भामाशाहः।
 इ) बीरबल्लः। ई) कञ्चुकी।
- 7) सुरासुरैः मथ्यमानात् क्षीरसागरात् अयं पादपः उत्पन्नः वर्तते।
 अ) पारिजातपादपः। आ) मन्दारपादपः।
 इ) अशोकपादपः। ई) सेवन्तिकापादपः।
- 8) तरुणः शान्त्यै सुन्दरस्य श्राद्धकर्मणार्थं कति रूप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः ?
 अ) द्विशतम्। आ) त्रिशतम्।
 इ) चतुःशतम्। ई) शतम्।
- 9) कः कर्णस्य रक्तम् अपिबत् ?
 अ) मत्कुणः। आ) वज्रकीटः।
 इ) सर्पः। ई) मार्जालः।
- 10) "वीररसयुताः कथाः पठत" इति शास्त्रिणः सन्देशस्य पालनं कृतं चेत् विद्यार्थिनां हृदये इदम् उत्पद्यते।
 अ) हास्यम्। आ) आलस्यम्।
 इ) उत्साहः। ई) कारुण्यम्।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

11) (i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।

(ii) त्वं आत्मनः _____ कुरु।

(iii) सर्वः सगन्धेषु _____ ।

(iv) वैरीणां _____ समुद्रोपमम् आसीत्।

(v) ममापराधः _____ क्षन्तव्यः।

(सैन्यं, हिमवत्, कृपया, विश्वसिति, प्रजापतिः, समीहितम्)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

12) क

ख

अ) गान्धर्व विधिना

i) राणाहमीरः।

आ) पौरवः

ii) वृक्षः।

इ) सिसीदिया

iii) उपयेमे।

ई) ललाटे

iv) गुप्तधनम्।

उ) पुष्पितः

v) कुङ्कुमम्।

vi) दुष्यन्तः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

13) पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि ?

14) विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

15) महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम् ?

- 16) शान्तिः किमर्थं तरुणं द्रष्टुम् आगतवती ?
 17) कर्णं प्रति परशुरामोपदेशं लिखत।
 18) सत्पुरुषव्रतं किम् ?
 19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 20) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।
 21) सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु।
 22) भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम्।
 23) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।
 24) तथापि यदि कुतूहलं तत् कथयामि।
 25) भवदनुग्रहः एव रक्षाकवचम्।
 26) सः यत्रकुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव)

(2 × 3 = 6)

- 27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपस्सागरसंवृतः।
 योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात्॥
 28) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।
 स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्॥
 29) कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि।
 तमस्तपति धर्माशौ कथमाविर्भविष्यति॥
 30) विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम्।
 तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत।
- 32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?
- 33) “निर्विमर्शा हि भीखः” इति शीर्षिकां समर्थयत।
- 34) अङ्गुलीयकप्रसङ्गः शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?
- 35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।
- 36) कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ?
- 37) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासरणिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

(3 × 3 = 9)

- 38) सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)
 वहन्तीव।
 नैतत्।
 द्वीपोऽयम्।
 भृत्यैः + आनाय्य।
 सिंहवत् + च।
- 39) विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)
 धेनुसहस्रम्।
 मुखकमलम्।
 तपोधनः।
 क्रमम् अनुगम्य।
 वणिजः कन्या।

40) पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)

विज्ञाय।

निर्गतः।

स्नातुम्।

भूत्वा।

पतन्।

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति।

अथवा

आ. स्त्रिया गृहं रक्ष्यते।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पुण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ. अस्याः आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।

(1 × 5 = 5)

43) ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4 × 1 = 4)

44. द्रौपद्यर्थं सौगन्धिका पुष्पमानेतुं गच्छन् भीमसेनः मार्गमध्ये अतिकायं एकं वृद्धवानरं पश्यति। तं निद्रितं मत्वा प्रबोधयितुं सिंहनादं करोति। प्रबोधितः वानरः भीमसेनं तस्य परिचयं पृच्छति। भीमसेनः आत्मानं हनूमतः भ्राता इति परिचाययति। कपिः स्वस्य निश्शक्तिं निरूपयन् स्वपुच्छं उत्सार्य गन्तुं सूचयति। प्रयत्ने विफलो जातः भीमसेनः कपेः परिचयं पृच्छति। तदा कपिः स्वं केसरिनन्दनः वायुजातः हनूमान् इति परिचाययति। भीमसेनेन प्रार्थितः सः स्वस्य विराटरूपं दर्शयति।

प्रश्नाः

- i) भीमसेनः मार्गमध्ये कं पश्यति ?
- ii) भीमसेनः निद्रितं कपिं प्रबोधयितुं किं करोति ?
- iii) भीमसेनः आत्मानं किमिति परिचाययति ?
- iv) कपिः स्वं किमिति परिचाययति ?
